

Lundi

Fratercula arctica grabae

Teljing í Mykinesi í 2012

Leivur Janus Hansen, Bergur Olsen, William Simonsen og Jóhannis Danielsen

31-01-2013

Í juni vórðu lundaholur taldar í Mykinesi og í august varð nýtslan av holum í Lamba og Dalinum kannað. Hetta var annað árið á rað, at talt hevur verið eftir hesari mannagongd. Niðurstøðan er, at vestanfyrri bygdina eru yvir 61.000 holur, men hvørki í 2011 ella 2012 vórðu nakrar pisur skrásettar.

Endamál

Endamálið við teljingini er, at gera eina álitandi meting av talinum av búfuglum í lundastovninum í Mykinesi. Somuleiðis skal ein álitandi meting gerast um gongdina hjá hesum lundastovninum.

Í 2012 skuldi arbeiðið frá 2011 halda fram. Í 2011 vórðu lundaholur taldar í Lamba og Dalinum, men ikki allar. Tær holur, ið ikki vórðu taldar í Lamba og Dalinum, skuldu teljast í 2012, umframt holur í Hólmanum. Eins og í 2011 skuldi ein meting eisini gerast av, hvussu nógvar pisur komu undan.

Arbeiðsháttur

Mannagongdin, ið nýtt varð, er útgreinað í Lundi *Fratercula arctica grabae*: Fyribils mannagongd fyri teljing (Hansen, Simonsen, Olsen, & Hammer, 2013).

Stutt kann sigast, at fleiri økir vórðu kannað. Tá eitt øki var kannað, varð tættleikin funnin við at telja holur á einum parti av flatuni. Samlaða talið av holum í økinum varð roknað frá tættleikanum. Síðani vórðu holur kannaðar fyri at telja, hvussu nógvar pisur kundu væntast floygdar.

Virksemi

Í 2011 vórðu lundaholur í Dalinum og Lamba taldar. Til bar ikki at arbeiða í øllum økinum, tí tað var ov bratt í støðum. Avgjørt varð, at kanna hesi økir í 2012, umframt Hólmin.

MYND 1. Í 2011 VÓRÐU SLÆTTARU PARTARNIR AV DALINUM OG LAMBA TALDIR.

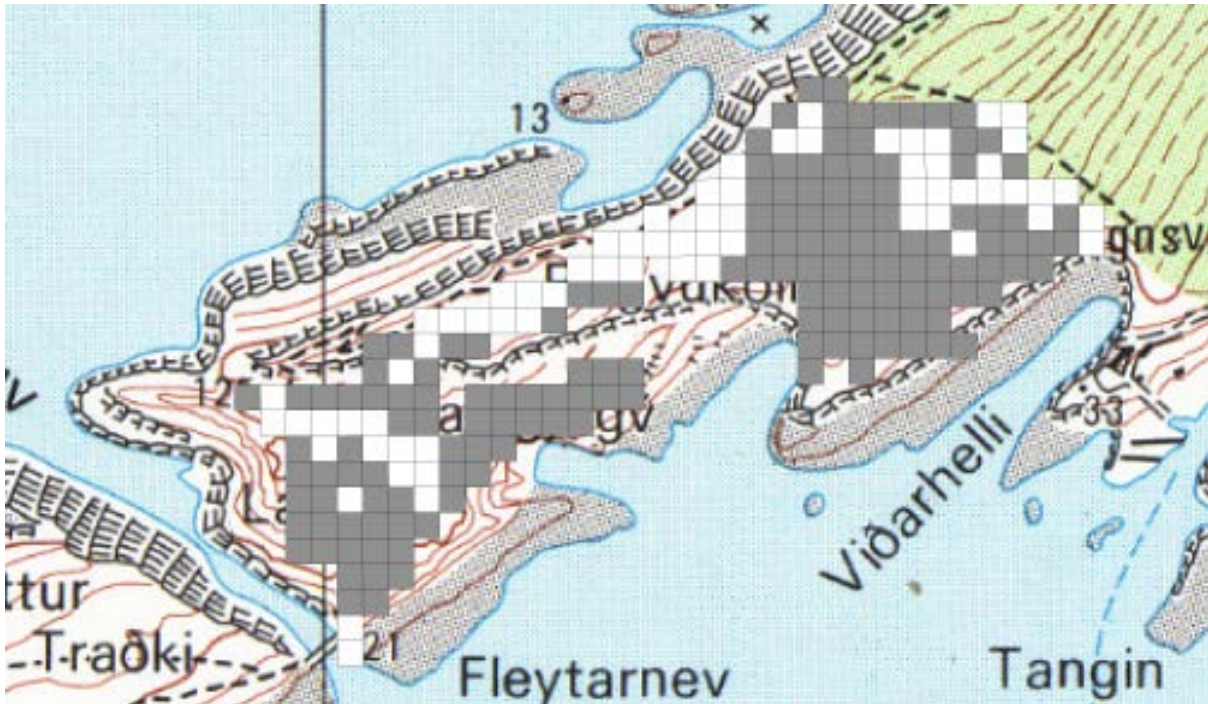
MYND 2. TÁ PUNTAR VÓRU KANNAÐIR Í BRATTLENDI, VAR NEYÐUGT HJÁ TVEIMUM TELJARUM AT SÍGA.

Í 2011 varð arbeitt uttan útgerð til at síga, men tað gjørdist neyðugt í 2012. Fyri hvønn punt ella rætthyrning, har tað var bratt, var neyðugt at seta hælir niður, knýta endar í teir, knýta teljara fastan, sum síðan seig niður og upp. Tí var tað ikki eins skjótt at telja í 2012.

Í 2012 varð, eins og í 2011, GPS-ari nýttur til at finna miðjuna á puntum, sum skuldu kannast. Men í 2012 vórðu brattari økir kannað, og tá lutfallsliga lítil partur av himmalhválvinum sæst, verður GPS-arin minni neyvur. Hetta vísti seg at vera ein stórir trupulleiki. Í byrjanini vórðu puntar kannaðir, men mannagongdin varð broytt til at kanna rætthyrningar, har tað var bratt. Tískil vórðu tað, fyri tað mesta, rætthyrningar, ið høvdu ymsa longd eftir bakkanum, ið vórðu taldir. Teir vóru fyri tað mesta 40 m til longdar, men fleiri vóru 20 og 100 m. Í rætthyrninginum varð ein 2 m breið ál kannað. Longdin, oman og niðan, á álini varð skrásett, og hetta var hin liðurin á rætthyrninginum (longd á bakka x longd á ál). Ovasta punktið á álini varð skrásett við GPS-ara.

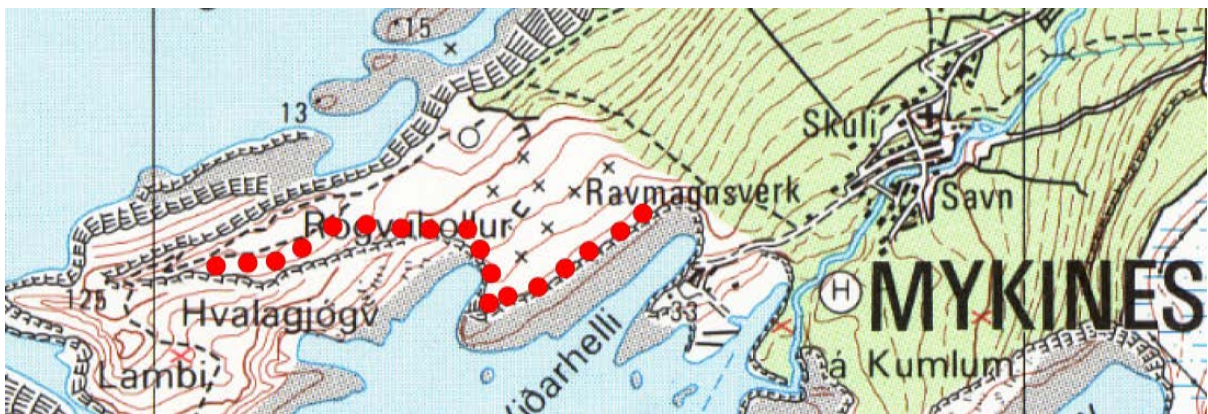

MYND 3. NEYÐUGT VAR HJÁ TELJARA AT SÍGA, TÁ ÁLIR VÓRÐU TALDAR.

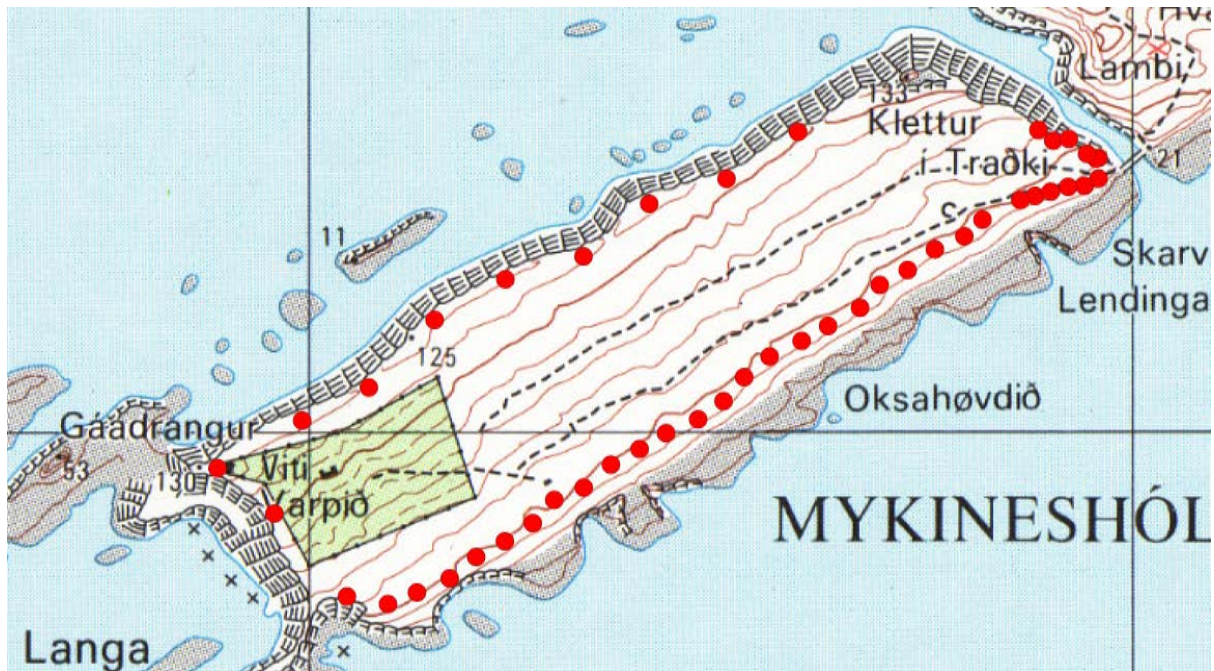

MYND 4. PUNTAR VÓRÐU KANNAÐIR Í 2011 OG 2012. Í HVÍTUM PUNTUM VARÐ EINGIN HOLA TALD. EINANS GRÁIR PUNTAR ERU NÝTTIR Í ÚTROKNINGUM AV TÆTTLEIKA OG TALI AV HOLUM.

Fyri hvønn punt á Mynd 4 varð kannað, um holur vóru í 30 m² rundinginum í miðjuni. Gráur puntarnir vísa, hvar holur vóru taldar, og einans hesir vórðu nýttir til at rokna tættleika og tal av holum. Somuleiðis varð kannað fyri hvønn rætthyrning á Mynd 5 og Mynd 6, um holur vóru í 2 m álini. Einans rætthyrningar, har holur vóru í álini, vórðu nýttir til at rokna tættleika og tal av holum.

MYND 5. REYÐUR PRIKKUR ER OVASTA PUNKTIÐ Á EINARI ÁL Í EINUM RÆTTHYRNINGI.

MYND 6. REYÐUR PRIKKUR ER OVASTA PUNKTIÐ Á EINARI ÁL Í EINUM RÆTTHYRNINGI.

Seinnu helvt av juli 2011 og fyrst í august 2012, varð kannað í hvønn mun holunar hövdu verið nýttar (Talva 4). Tá verður hugt eftir, um mold liggur útfyri holuna, um grasið er traðkað frammanfyri, um skvettur sæst og so framvegis. Um ein hola sær út til at hava verið nýtt, so verður endoskopið nýtt til at vita, um pisa er í.

Úrslit

TALVA 1. Í 2011 VÓRÐU PUNTAR TALDIR Í DALINUM, RÓGVUKOLLI OG LAMBA.

Talt í 2011	Lamba	Rógvuk.	Dalurin	Samlað
Puntar	53	45	100	198
Puntar við holum	39	20	77	136
Taldar holur	1.262	142	1.235	2.639
Tald flata	1.170	600	2.310	4.080

TALVA 2. Í 2012 VÓRÐU PUNTAR OG ÁLIR TALD Í DALINUM, RÓGVUKOLLI, LAMBA OG HÓLMINUM.

Talt í 2012	Lamba	Rógvuk.	Dalurin	Hólmur	Samlað
Puntar	20	0	3	0	23
Puntar við holum	19	0	0	0	19
Álir	0	8	10	47	65
Álir við holum	0	8	8	40	56
Longd av bakka	0	320	400	2.320	3.040
Taldar holur	414	264	168	542	1.388
Tald flata	570	214	202	1.499	2.485

TALVA 3. FLATA AV LUNDALANDI (M²), MIÐAL TÆTTLEIKI AV HOLUM (HOLUR/M²), STANDARD FRÁVIK AV MIÐAL TÆTTLEIKA, TAL AV HOLUM, NIÐARA OG OVARA 95% KONFIDENS INTERVAL, ROKNAÐ FRÁ TELJINGUM Í 2011 OG 2012. FYRI RÓGVUKOLL ERU EINANS TØL FRÁ 2012 NÝTT.

2011 og 2011	Lamba	Rógvuk.	Dalurin	Hólmur	Samlað
Roknað flata	23.200	4.280	34.844	31.344	93.668
Tættleiki	0,96	1,23	0,56	0,36	0,65
Standard frávik	0,58	0,34	0,47	0,27	0,53
Holur	22.347	5.280	19.459	11.332	61.002
Niðara 95% KI	18.792	4.056	15.937	8.655	53.970
Ovara 95% KI	25.901	6.504	22.982	14.009	68.034

TALVA 4. Í 2011 OG 2012 VÓRÐU HOLUR KANNAÐAR. TÆR VÓRÐU SKRÁSETTAR SUM ÓBRÚKTAR, BRÚKTAR OG BRÚKTAR VIÐ PISU.

	Lamba			Dalurin			Hólmur		
	Óbr.	Brúkt.	Pisa	Óbr.	Brúkt.	Pisa	Óbr.	Brúkt.	Pisa
2011	93	56	0	97	44	0			
2012	43	99	0	42	74	0	14	18	0

Skorin uttast í Hólminum manglar at blíva tald, og eisini runt um Klettin. Brattin ímóti gjónni, í Lamba, er heldur ikki taldur. So samlaða talið av holum í hesum økinum verður hægri enn 61.000.

Í 2011 vóru umleið 1/3 av holunum brúktar. Í 2012 var tað umleið 2/3. Vaksnir lundar vóru at síggja í nøkrum fáum holum, somuleiðis egg og eggjakoppar, men eingin pisa. Sostatt ber ikki til at gera meira við talið av pisum.

Hóast samlaða talið av pisum hevur verið sera lágt, so hevur onkur verið, tí einstakir silbberar sóust á flogi.

MYND 7. EINS OG Á MYNDINI FRÁ 2011 VÓRÐU HOLUR Í 2012 KANNAÐAR VIÐ ENDOSKOPI.

Niðurstøður

Eftir einans tveimum árum eru 61.002 (53.970-68.034) holur staðfestar vestanfyri bygdina. Nøkur trupul økir eru ikki tald, og væntandi verða tey ikki tald, men ein meting verður gjørd. Onnur stór lundalond eru í oynni, og talið av holum í teimum skal fáast við somu mannagongd.

Hværki í 2011 ella 2012 vórðu pisur sæddar í holum, sum vórðu kannaðar í Dalinum og Lamba. Tað merkir, at hóast onkur pisa varð floygd, so hevur talið í mesta lagið verið nakrar hundrad.

Talið av geldfugli ella ungfugli kann eisini teljast ella roknast, fyri at fáa samlaða talið av fuglum í stovninum. Tó, grundarlag hevur ikki verið fyri hesum.

Neyðugt verður at broyta mannagongdina í samband við kanning av holunum. Higartil hava holur á heilt fáum økjum (fýra í 2011 og fimm í 2012) verið kannaðar. Økini hava eisini verið stór (30 m²). Fyri at fáa neyvári úrslit, skal talið á økjum upp, og støddin á hvørjum øki skal niður.

Ivasamt er, um eitt endoskop, har høvdið ikki kann stýrast, er álítandi. Hóast høvdið kann koma langt inn, og líkt er til at botnurin á holuni er náddur, so er tað ikki gjørligt at staðfesta, um hetta einans er eitt bend í holuni. Heldur ikki ber til at skimast runt í holuni. Tí eigur eitt endoskop við stýrihøvdi at verða umhugsað.

Ringmerking

Grundleggjandi partar av at skilja støðuna hjá stovninum eru, at kenna aldursbýtið í stovninum og hvussu nógv doyrt burturav á hvørjum ári. Til ber at aldursgreina ungfugl út frá mynstrinum í nevinum, men hetta er einans álítandi fyri fugl upp til 4-5 ára aldur. Skal hesin parturin av stovninum kannast, verður tað best gjørt við árligum ringmerkingum og avlesingum. Tað er vert at hugsa um, hvørt ringmerking skal takast uppí virksema við lundastovninum framyvir.

Tøkk

Hans Mikkelsen hevur ráðgivið um og undirvíst í nýtslu av síngingarútgerð.

Jarðeigarar og fólk annars í Mykinesi skulu hava tøkk fyri hjálp og vælvild.

Innlendismálaráðið hevur fíggað verkætlanina, ið eisini umfatar teljing av drunnhvíta í Nólsoy og lomviga í Skúgvoy.

Keldur

Hansen, L. J., Simonsen, W., Olsen, B., & Hammer, S. (2013). *Lundi Fratercula arctica grabae: Fyribils mannagongd fyri teljing*. Tórshavn.